

Asia: VN/24131/2020

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi tartuntatautilain väliaikaisesta muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Yleishuomiot hallituksen esityksestä?

Finavia pitää tärkeänä, että voimassa olevasta maahantulon voimakkaaseen rajoittamiseen perustuvasta mallista siirrytään malliin, jossa terveysturvallinen matkustaminen Suomeen mahdollistetaan. Nyt esitetty malli on kuitenkin liian moniportainen ja monimutkainen mahdollistaakseen matkailun riittävän elpymisen.

Matkailutoimijoiden ja matkailijoiden tulee pystyä ymmärtämään ja ennakoimaan eri maiden matkustusrajoitukset, joiden pohjalta päätöksiä matkakohdeista tehdään ja rajoitusten tulisi perustua EU:n suositukseen sekä kansainvälisiin käytäntöihin. Näkyvyys tulee olla vähintään kuukausiksi eteenpäin, sillä tällä hetkellä matkailutoimijat suunnittelevat jo talvikautta 2021-2022. Lisäksi mallin tulee olla yksinkertainen ja helposti kommunikoitava. Nyt esitetty malli ei täytä edellä mainittuja kriteereitä ja Finavian näkemyksen mukaan terveysturvallinen matkailu olisikin toteutettavissa yksinkertaisemmalla mallilla.

Mahdollistavatko toimenpiteet riittävästi ulkomaan matkailijoiden saapumisen Suomeen?

Finavian näkemyksen esitetyt toimenpiteet eivät edistä Suomen matkailun riittävää elpymistä, sillä ulkomaalaiset matkailijat ja matkailutoimijat eivät niiden pohjalta todennäköisesti kokisi Suomea houkuttelevana kohteena. Suomeen saapuminen tulisi olla yksinkertaisempaa ja sujuvampaa, jotta matkailun elpymistä voitaisiin riittävästi tukea. Tämä ei kuitenkaan tarkoittaisi matkailun terveysturvallisuuden vaarantumista, vaan turvallisuuden takaamisessa korostuisi jo nyt rajanylityspaikoilla toteutettava asiantuntija- ja viranomaistyö, jonka tulisi entisestään tarkentua. Matkailijoiden osalta voitaisiin toteuttaa riskiarvion mukaista kohdennettua testaamista ja karanteenitoimia. Tarkennetun taustatyön voi myös odottaa vähentävän terveydenhuollon kustannuksia ja varmistavan resurssien riittävyyttä.

Kehitteillä olevaa FINENTRY-sovellusta tulisi hyödyntää maahantulon sujuvoittamisessa. Sovellukseen liittyvältä verkkosivulta matkailija saisi jo lähtömaassa tietoa koronaviruspandemian edellyttämistä testauskäytännöistä Suomessa. Matkailija voisi muiden muassa tallentaa sovellukseen lähtömaassa tehdyn koronavirustestin tuloksen ja tehdä varauksen Suomessa tehtävään koronavirustestiin.

Terveysturvallinen matkailu olisi Finavian näkemyksen mukaan toteutettavissa siten, että riskimaaksi määritellystä maasta saapuvan matkailijan tulisi oleskelun kestosta riippumatta esittää tuore todistus negatiivisesta tuloksesta lähtömaatestissä. Vaihtoehtoisesti matkailija voisi tehdä pikatestin Suomeen saapumisen yhteydessä. Matkailijalle tulisi antaa selkeät ohjeet terveysturvallisista toimenpiteistä sekä vahva suositus kasvomaskin käytöstä sisätiloissa ja liikennevälineissä. Opasteinformaatio, kuulutukset ja henkilökohtainen neuvonta tukisivat matkailijoiden tietoisuutta, eikä niistä olisi syytä luopua.

Pikatestauskapasiteettia tulisi lisätä kattamaan koko maan tarpeet ja mikäli oleskelu Suomessa ylittäisi 72 tuntia, matkailijalle suositeltaisiin uutta matalan kynnyksen maksutonta testiä oleskelupaikkakunnalla.

Ovatko toimenpiteet riittäviä matkailun terveysturvallisuuden takaamiseksi?

Esitetyt toimenpiteet eivät edistä Suomen matkailun riittävää elpymistä, sillä ulkomaalaiset matkailijat ja matkailutoimijat eivät niiden pohjalta todennäköisesti kokisi Suomea houkuttelevana kohteena. Yleisen karanteenin ja usean eri testauksen sijaan matkailun terveysturvallisuuden varmistamisessa tulisi keskittyä toimenpiteiden tarkempaan kohdentamiseen sekä pikatestaukseen.

Ovatko ehdotetut toimenpiteet välttämättömiä tartuntataudin leviämisen estämiseksi Suomessa ja terveysturvallisuuden lisäämiseksi matkailualalla?

Esitetyt toimenpiteet ovat moniportaisia ja monimutkaisia mahdollistaakseen matkailun riittävän elpymisen. Terveysturvallisuustoimenpiteissä tulisi keskittyä toimenpiteiden tarkempaan kohdentamiseen sekä pikatestaukseen. Ulkomailta Suomeen saapuvat matkailijat ovat matkansa aikana pitkälti erillään kantaväestöstä ja kanssakäyminen on usein vain lyhytaikaista. Matkailijoita voi siten perustellusti pitää suhteellisen matalana riskinä terveysturvallisuudelle. Yhden negatiivisen testituloksen tulisi mahdollistaa kaiken pituiset matkailuviipymät Suomessa yhdistettynä muihin terveysturvallisuustoimenpiteisiin ja matalan kynnyksen pikatestausmahdollisuuteen kaikilla Suomessa.

Miltä toimenpide-ehdotukset vaikuttavat Suomen terveydenhuollon kapasiteetin riittävyyden näkökulmasta?

-

Onko esityksessä määritelty tarkoituksenmukaisesti ja perustellusti ne henkilöryhmät, joihin väliaikaisia säännöksiä ei sovellettaisi?

Finavia pitää tärkeänä esitystä sen osalta, että väliaikaisia säännöksiä ei sovelleta lentoliikenteessä Suomen kautta matkustaviin kauttakulkumatkustajiin, jotka eivät poistu lentoasemalta. Tällä osaltaan turvataan erityisesti Helsinki-Vantaan lentoaseman kannalta keskeisen kauttakulkuliikenteen toimintaedellytyksiä.

Enwald Minna
Finavia Oyj